

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

IV. Conditiones matrimonij inter Mariam Angliae reginam & Philippum
Hispaniarum Principem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

mento regni Maria regina, vt de nuptijs suis deli-
beraretur propofuit; & plerifq; affentientib; de-
cretum, vt Philippus Hispaniarum Princeps Caroli
V. Imperatoris filius, reginæ maritus adfciscere-
tur. Pafcis dotalibus hæ conditiones funt appo-
ficæ: vt *Philippus omnium vxoris regnorum ne pro-
uinciarum titulos fibi fumat, fociusque in negotiorum
adminiftratione fit, falus tamen atque integritas regni
priuilegijs ac confuetudinibus Vt omnium munerum &
officiorum diftributio penes Reginam fit, eaque nonnifi
Anglis committantur. Ne Angliæ regnum bello quod
inter Carolum V. Imperatorem & Regem Galliarum
tum gerebatur, implicetur. Ne vili exteri ad Reginæ
confilium aut regni Senatam admittantur. Vt ex
Hispanijs in Angliam quotannis xxx. ſcutatorum
millia inferantur. Vt primus ex hoc matrimonio na-
tus filius Angliæ regnum; alter, ſi natus fuerit, Flan-
dræ Comitatum obtineat iuris vero omnis in Hispani-
arum regna renunciet, ob Belgij donationem, ut &
illius iuris quod Angliæ reges in Aquitaniam Gallie
provinciam fibi vindicant. Vt Angli Carolo V. Im-
peratori in acquirendo Aquitania Principatu ſup-
petias ferant, iſque deinceps in Anglorum fit poteſta-
te, &c. His iſſem comitijs multa etiam decreta
ad religionem ſpectantia facta funt, & breuis poſt ex-
ſequutioni manulata.*

IV. Carolus V. Imperator accepto de rerum
Anglicarum nuncio, ampliffimam eõ miſit legati-
onem, cuius princeps erat Lamoralus Emondan-
us Comes, adiunctis ei Carolo Lalanio, & Ioan-
ne Momorantio Currerio, & Nigro, aurei velleris
Equitibus: qui ſequentis anni die xviii. Ianuarij
in Angliam appulerunt. Hi quum Londinum ve-
niſſent, poſt aliquot dies rem conficiunt, & mat-
rimonium inter reges publicari curant. Ad huius
rei famam proceres aliquot fremere ceperunt,
indignati reginam in exteri ſiue alieni ge-
næ Principis manus conueniſſe: ac præcipue
Cortinæ, Deuoniæ Comes, cui regiarum nuptia-
rum ſpes facta fuerat, ea frustratum ſe æger me-
ferebat. Seditioſi vero præcipui duces fuerunt Pe-
trus Carreus, & Thomas Viatus: qui re clam cum
Henrico Suffolcio adhuc in Turri captiuo, ſed qui
exorata vxoris precibus regina, prætextu morbi
ad ædes ſuas ſide data diuerterat, communicata,
negotium differendū eſſe cenſuerant in Philippi
aduentū, ne contra reginā, ſed contra exteri Prin-
cipis dominatum pro patriæ libertate arma ſum-
fiſſe viderentur: ſed Carreus, qui in mora periculū
eſſe exiſtimaret, per Cornubiam occulte militem

cogit, reque citius quam ſperauerat detecta, op-
preſſus, quum perſugium aliud non haberet, in
Galliam tranſijt. Viatus qui videret iam euulgata
ſua conſilia, diuerſa parte in Cantio, regione Gal-
liæ proxima, popululum, ad ſeditionem vocat, quum
diceret, *prauis conſultoribus vſam reginam, exteri nup-
tijiſ grauiſſimum Angliæ ſeruitium parare, & religio-
niſ periculum creare: ad quod propulſandum Lon-
donenſis ciuitas vniuerſa ſecum arma ſumtura ſit.*
Miſſis etiam ad alias provincitas Harpero, Cou-
pello & alijs è Nobilitate, ſimiliter ſeditioſas vo-
ces ſpargi, ac popululum contra reginam arinari
curat. Tam vero gratum erat plerifque libertatis
nomen, tamque odioſa exterarum nuptiarum
mentio, vt breui Viatus ad mille & ducentos
armatos ad ſe pellexerit, cum quibus Ruſſen-
ſem ſciuitatem, à conſcijs quibuſdam admiſſus,
occupauit. Ibi à circummiſſis ſocijs certior fit,
iam ad viii. virorum millia ad campanæ pulſum
arma ſumere parata eſſe. Eodem tempore duarum
navium, quas regina ad vehendos in Hispaniam
legatos armari curauerat, præfecti ad Viatum
tranſierunt; è quibus tormenta aliufque deſum-
tus apparatus magnofutura vſui Viato videban-
tur.

De his moribus vbi accepit regina, Suffolcium
cum ſubitarijs copijs aduerſus Viatum mittere
deſtinauerat: verum ille conſcientia territus, pe-
riculo præuenterat, & cum ducentis circiter e-
quitibus in Varuicenfem Comitatum ſe contule-
rat, frustra ibi homines ad arma vocare, & Ioan-
næ filia regnum rurfus aſſerere conatus: cuius
honori quanto magis ſtudebat, tanto ei magis ex-
itium maturabat. Miſſus à regina cum equitatu
Huntingtoniæ Comes homo admodum ipſi infe-
ſtus, qui vt perduellem antea iudicatum perſe-
queretur. Dudlæus circumuentus vndique & ab
omnibus deſertus, deſtributa inter ſuos omni
pecunia, in via dum hac illac ſalutis ſuæ in certus
errat, ruſticum naſtus, rogat vt latebras quib; ho-
ſtes ſuos fallere poſſet, ſibi oſtendar, id beneficij
liberaliter ſe remuneraturum pollicitus. Sic qui
paullo ante totius regni poſſeſſionem ſibi ac ſuis
vindicanam ſomniauerat, iam vix latibulum vbi
caput abſconderet inueniebat Annuit ruſticus, &
hominē noctu ad arborem annoſam admodū atq;
cauam duxit, atque in ea ſe occultare iuſſit, ſic vt
vilis cortex tanto Principi pro teſto, atq; adeo in-
regro eſſet domicilio. Eò noctu comeans ruſticus,
pultem aliaque villatica eſculenta aſſerebat,
quibus

quibus miser vitam inter summas corporis atque animi angustias sustentabat, dum interea toto regno fugitius peruestigatur, ac non pauci quibus ea cura demandata erat, eundem locum equis ac pedibus prateruehantur. Mox promulgatur Edictum, quo ei qui Suffolcium captivum reddidit, quo ei qui Suffolcium captivum reddidit, quo ei qui Suffolcium captivum reddidit, magna merces promissa, e contra in eos qui ipsum celassent, atrox pœna constituta erat. Hinc rusticus ille siue metu seu præmij spe corruptus, ad Huntingtonium proficiscitur, & scire se indicat vbi Suffolcius lateret: qui biduum à rustico desertus, fame cogente interea ad rustici casam se contulerat. Adiuncti rustico armati aliquot, quum arborem illam indagine quasi cinxissent, vacuum eam reperiunt: sed alij interim ad rustici casam profecti, miserum ibi captivum faciunt, & Londinum perducunt. Sed ad Viatum redeamus: ad quem opprimendum regina Norfolcium & Haurardum rei maritimæ præfectum, cum valida armatorum manu miserat. Ij de nocte profecti, Grauensindæ, quod est ad Tamesis ripam oppidum, sex milliariibus Rochestria, & triginea circiter Londino distans, aliquamdiu hæserant, dum aliæ copiæ quoque à regina advenirent. Die xxix. Ianuarij Norfolcius Grauensindæ egressus cum nongentis circiter equitibus, ad pontem Toffensem Viatum obviam habuit: vbi à quatuor ducibus, qui vnâ cum militibus suis ad Viatum transfugerant desertus, ægre Grauensindam evasit. Hoc nuncio consternata regina & qui cum ipso erant, matorem alibi tumultum veriti, quum à viribus quibus rebellium conatibus obviam irent, imparati essent, Haltinguæ Comitum vnâ cum feziali ad Viatum & socios miserunt, qui belli ab ipsis suscitari causas sciscitarentur. *Quod si id factum dicant ob matrimonium cum Hispaniarum Principe, præcipit ante eos agere, quum nondum illud consummatum sit. Ponerent igitur arma; tuncq; regine gratiam eis non desuduram. Summisionem hanc reginæ victoriam suam interpretatus Viatus respondit. Non passurum se ut verba sibi dentur. Habere se exemplum vnus è cognatis suis, qui dum blandis Henrici VIII. regis verbis auscultat, captivus fecerit iacturam, hæc arma non contra ipsam, sed contra exterorum machinationes pro patriæ libertate & gloria sumpta esse. Se quidem reginæ potestati libenter se permissurum, si vicissim illa Londinensis Arcis custodiam suæ & suorum potestati permittat, usque dum ipsa Principi alicui indignæ nupserit. Postulavit insuper: ut quatuor viros reginæ consilio suo*

eliminet, & prætorianorum siue satellitum præfecturam sibi credat. Horum postulatorum impudentia offensa regina, in urbem venit, & convocatis tumultuarie populi comitijs, in Viatum vehementius inuecta, quid illius consilij, quid contra voluntatis suæ sit ostendit de matrimonio nihil se statuisse nisi de procerum consilio, meliorem a tatis partem in virginitate exegisse, neq; nunc adeo nuptiis, quum si modo regni ordines sita expedire iudicent, in eo vitæ genere libenter sit permansura, nam ut sui connubij causa Anglia periclitetur & ferro flammaque omnia misceantur, id sibi futurum longe acerbissimum. Permaneat igitur in fide, & in perfidia sceleratorum hominum viciscenda sibi præstet. Hoc enim ipsorum officij esse, qui se tamquam legitimam patris ac fratris heredem communi consensu reginam saluauerint. Proposita etiam sunt postulatæ Viati ad reginam missa, ac publice recitata, quorum illud, uti diximus, primum fuit, ut in custodiam se regina traderet, & de nuptijs illius, ac consiliarijs vel retinendis vel mutandis ipsi statuere liceret.

Confirmatis hoc modo civium animis, regina quæ ob comitatem & affabilitatem populo, & Nobilitati in primis erat charissima, paullo securius agere cœpit. Interea Cæsaris legati seditionis minuendæ causa, tum etiam ut proprio periculo præverterent navibus conscensis discedunt. Viato vero paullulum cunctante, mirum est quantopere eorum qui causæ ipsius fauebant animi interea refrixerint sic ut qui antea de redigenda in potestatem regina deliberarant, iam pro eius salute dies noctesque excubandum sibi existimarent. Quare nihil territus Viatus, quum citra sanguinem rem se confecturum speraret, cum copijs suis ad vrbs muros accedit, & in suburbio Austrino, in citeriori Tamesis ripa castra ponit. Sed vbi pontis portam nequaquam aperiri, neque se, ut sperauerat, admitti vidit, ablati à Norfolcio, qui custodiæ vrbs inuigilabat, clavibus, & mutatis præliariorum stationibus, ne tum quidem desperato successu, quamvis de Suffolcij captivitate iam cognovisset, x. supra Londinum milliariibus, quingentis equitibus qui intercludendo itineri appositi erant, in fugam coniectis, flumen transmittit, & ad Witthallæ (in qua arce tum regina & Consiliarij diuersabantur) portas accedit. Interea reginæ copiæ appropinquabant, Viatus nihilominus progreditur, & ad eam partem quæ S. Iacobi dicitur expugnato muro, regium Palacium

Palatium præteruectus, ad vrbis portas accedit, easque gladij capulo pulsatas, quum minime, vti sperauerat, aperiri vidisset, ad suos frustra recipere se conatus, feciali impunitatem pollicito sese dedit, à regina in carcerem abduci iussus. In creta Pembrucius Comes alia porta egressus cum delectis, à tergo Viarum milites per pratium iacentes nec opinato aggreditur, & absente duce confusos nullo negotio fundit: pugnam regina è palatio per fenestram inspectante, & suorum animos tam præsentia quam voce & signis confirmante. Paucos post dies Viarus læsæ maiestatis, in quatuor partes dissectus pœnas dedit, alijque ex Nobilitate non pauci. Ex alijs captiuis ducenti circiter strangulati sunt, vt eorum exemplo aliorum audacia reprimeretur. Non multo post Suffolcius quoque capite plectitur, quum ante diem quartum fuisset damnatus, quod contra reginam arma sumisset, & Ioannæ filix regnum vindicare conatus esset: & paullo ante, nimirum Anno 1553. prid. Idus Februarij, Ioanna & Gilfordius eius maritus, Ducis Northumbrij filius securi essent percussi: quod spectaculum quum admodum fuerit miserabile, rem ipsam oculis subieciam.

Ioannæ quamuis Maria lubenter peperisset, quod tamen res periculi plena videretur æmulam non paucorum fauore subnixam relinquere, reginæ Consilio supplicium de ea, vt criminis lætæ maiestatis rea, sumi placuit. Postremam certe conuincationem qua regina ipsa iterum proclamata fuit, perniciem ei attulisse constat: cui ceteroqui ignosci potuisset, vt pote ætate adhuc infirmiori quam quæ vitrici & matris, imperiosæ atque ambitiosæ femine imperio reluctari posset. Missus ad Ioannam, quæ paullo ante mortis sententiam ad se allatam nihil turbato vultu acceperat, Theologus, quum eam ad Catholicam doctrinam reducere tentaret, illa sibi non tantum temporis esse dixit, vt controuersijs de religione discutiendis vacaret: proinde quod superesset, pijs precibus & supplicibus ad Deum votis melius impendi posse. Erat verò Ioanna Græcæ & Latine linguæ supra sexus conditionem admodum perita. Quare Theologus reginam adit, & vt supplicium eius triduum differreturrogat, quo de religione melius instrui posset. Quod & facile obtinuit. In creta Gilfordus Dudæus Ioannæ maritus securi percussus: cuius corpus capite truncatum quum illa è superiori arcis loco in proximum sacellum

ad sepulturam ferri vidisset, animi passa deliquit, quasi mortua concidit. Quum deinde paululum ad se redisset, in miseris querelas & lamenta erupit, quibus adstantium pectora effodiebat, sic inter lachrymas & singultus loquuta. *Ab charissimum mihi & exoptatissimum corpus! Siccine mutata umbra extremum illud & triste Vale dicere mihi negatur? At qui iam iam spiritus hic meus anima tua mille atque mille Vale dicet. Tu quidem alio abiens me præuertisti: at nihil ego hic cunctata, quantum potero felicitatem meam promouebo, & summa contentione ad te properabo. Equidem inibi iam sum vt omnes nostras miseras iam iam sim finitura: tu vero æterna felicitatis gustum iam præcepisti. Morare paulisper, morare o dulcis mea anima. Nesci sine me ad cælum euola. Expecta dum qui eodem infortunio perfuncti sumus, ad eandem felicitatem vnâ proficiscamur. Cor meum tuo tam tenaciter conglutinatum est, vt discessus tuus ipsam meam animam à corpore auulsiße secumque abripuisse videatur. Quid ergo restat, nisi vt quum iam abieris, desiderium videndū tui, quo flagro, vnâ tecum auferas. Eamus, eamus ad mortem, mille vitæ mihi exoptatiorem, vt qua viam mihi apertura est ad immortalæ vitam. Quid expectatis, o crudeles homines! Cur supplicium meum differitis? Quid de me speratis, iam iam charissimi mihi quod in terris habui pignoris iactura ac morte sepulta? Quid restat porro, quam vt vitam inter suspiria & lachrymas mille mortibus cruciabiliorem exigam? Sed bene est. Expande brachia. Venio, venio ad te, anime mi, æternum tecum victura, &c.*

Ingens hic mæror omnem à Ioanna in melius mutandæ religionis cogitationem excludit: sic vt in ea conuertenda Theologus frustra laborarit. A Turris præfecto, qui sæpius ipsam visitauerat, rogata, vt sibi monumentum aliquod sui relinqueret, libellum poposcit, in eo quæ tres sententias breues Græcæ & Latine (nam vtramque linguam apprime callebat) & denique vernacule conceptas descripsit, quibus innocentiam suam testabatur; & quamuis culpam morte dignam nō diffiteretur, tamen ignorantiam suam apud homines saluis legibus errorem eum excusare debuisse contendebat. Mane ex carcere producta pedia supplicio destinatum nihil turbato vultu ascendit, Theologum manu trahens; quem comiter complexa, *Deus tibi, inquit, omnia abunde tribuat, pro humanitate quam me prosequutus es: quamuis ex mora hac & supplicij dilatione plus fastidij quam ex proxima morte terrore habueris.*